TRUNG TÂM TRỌNG TÀI THƯƠNG NHÂN VIỆT NAM
VIETNAM TRADERS ARBITRATION CENTRE

TOPIC BRIEF 02

ẤN PHẨM TỔNG HỢP CHỦ ĐỀ THẢO LUẬN

Lựa chọn trọng tài viên là một quyền tố tụng hay một trách nhiệm chiến lược?

Từ quyền chỉ định đến năng lực lựa chọn người giải quyết tranh chấp

- Một bài dẫn nhập
- Bốn bài nhận định
- Ba góc nhìn chuyên gia
- Hai commentary

Trung tâm Trọng tài Thương nhân Việt Nam
VTA · Phát hành tháng 11 năm 2026

TOPIC BRIEF 02

ẤN PHẨM TỔNG HỢP CHỦ ĐỀ THẢO LUẬN

LỰA CHỌN TRỌNG TÀI VIÊN LÀ MỘT QUYỀN TỐ TỤNG HAY MỘT TRÁCH NHIỆM CHIẾN LƯỢC?

Từ quyền chỉ định đến năng lực lựa chọn người giải quyết tranh chấp

- Một bài dẫn nhập
- Bốn bài nhận định
- Ba góc nhìn chuyên gia
- Hai commentary

Trung tâm Trọng tài Thương nhân Việt Nam (VTA)
Đối thoại Trọng tài • Tháng 11 năm 2026

MỘT QUYỀN TỐ TỤNG CẦN ĐƯỢC THỰC HIỆN BẰNG MỘT QUYẾT ĐỊNH CÓ CĂN CỨ

Trong tố tụng trọng tài, quyền tham gia lựa chọn trọng tài viên là một trong những đặc điểm quan trọng của cơ chế giải quyết tranh chấp này. Theo thỏa thuận và quy tắc tố tụng áp dụng, các bên có thể tham gia vào quá trình hình thành Hội đồng Trọng tài — những người sẽ xem xét chứng cứ, đánh giá lập luận và giải quyết tranh chấp.

Tuy nhiên, có quyền lựa chọn không đồng nghĩa với việc đã có đủ cơ sở để lựa chọn.

Khi tranh chấp phát sinh, doanh nghiệp thường phải đưa ra quyết định trong thời gian có hạn, giữa những áp lực về tài chính, hoạt động kinh doanh và kết quả vụ việc. Danh tiếng nghề nghiệp, kinh nghiệm chuyên môn hoặc sự giới thiệu của luật sư có thể là những điểm khởi đầu hữu ích. Nhưng các yếu tố ấy chưa đủ để trả lời câu hỏi quan trọng hơn: người được cân nhắc có thực sự phù hợp với yêu cầu của tranh chấp cụ thể hay không?

Một trọng tài viên có kinh nghiệm trong lĩnh vực pháp lý liên quan nhưng chưa chắc có điều kiện dành đủ thời gian cho vụ việc. Một chuyên gia am hiểu ngành kinh doanh có thể mang lại hiểu biết cần thiết, nhưng việc giải quyết tranh chấp còn đòi hỏi năng lực đánh giá chứng cứ, tổ chức thủ tục và tham gia nghị án. Một ứng viên quen thuộc với luật sư tư vấn cũng không mặc nhiên là lựa chọn tốt nhất.

Chủ đề thảo luận thứ hai của VTA đặt trọng tâm vào khoảng cách giữa quyền được lựa chọn và năng lực đưa ra lựa chọn có trách nhiệm.

Trách nhiệm chiến lược ở đây không có nghĩa tìm kiếm một trọng tài viên có xu hướng ủng hộ bên lựa chọn mình. Trái lại, một quyết định có chất lượng phải bắt đầu từ việc hiểu đúng vai trò của trọng tài viên: người được một bên lựa chọn vẫn phải độc lập, vô tư và thực hiện nhiệm vụ giải quyết tranh chấp theo quy định áp dụng.

Cách đọc tài liệu

Topic Brief 02 kết nối các nội dung đã được VTA phát triển trong cùng một chủ đề thảo luận.

Bốn bài nhận định lần lượt xem xét sự phù hợp với vụ việc, cơ sở thông tin, giới hạn của lựa chọn chiến lược và những điều kiện hỗ trợ từ hệ sinh thái trọng tài.

Ba bài insight của LS. Phạm Việt Tuấn, LS. Hoàng Văn Tài và TS. LS. Nguyễn Thị Thu Hiền bổ sung những góc nhìn từ hoạt động tư vấn và thực hành trọng tài. Hai commentary của LS. Võ Ngọc Thanh và TS. Vũ Kim Hạnh Dung tiếp tục làm rõ việc xác định yêu cầu của vụ tranh chấp và tiêu chí đánh giá ứng viên.

Các phần tổng hợp và gợi ý thực hành là nội dung biên tập của VTA. Việc đặt các quan điểm cạnh nhau nhằm mở rộng đối thoại, không có nghĩa các tác giả đã cùng thông qua mọi diễn giải hoặc khuyến nghị trong ấn phẩm.

I. BỐN HƯỚNG NHẬN ĐỊNH

01. Không phải người giỏi nhất, mà là người phù hợp nhất với vụ tranh chấp

Việc lựa chọn trọng tài viên thường bắt đầu bằng những tên tuổi được biết đến trong cộng đồng nghề nghiệp. Danh tiếng, học vị, kinh nghiệm hành nghề và vị trí chuyên môn là những thông tin có giá trị. Tuy nhiên, nếu chỉ dựa vào các yếu tố này, doanh nghiệp có thể đánh giá ứng viên trước khi xác định đầy đủ yêu cầu của chính vụ việc.

Một tranh chấp hợp đồng xây dựng với nhiều vấn đề kỹ thuật đặt ra yêu cầu khác với tranh chấp mua bán hàng hóa hoặc giao dịch tài chính. Có vụ việc mà vấn đề pháp lý là trọng tâm; có vụ việc đòi hỏi khả năng phân tích dữ liệu, hiểu tập quán thương mại hoặc quản lý khối lượng chứng cứ lớn.

Sự phù hợp vì vậy cần được đánh giá trong mối liên hệ giữa đặc điểm tranh chấp và năng lực của người được cân nhắc.

Bên cạnh chuyên môn, khả năng dành thời gian cho vụ việc và tham gia hiệu quả vào công việc của Hội đồng cũng cần được xem xét. Một hồ sơ nghề nghiệp xuất sắc không thể thay thế cho điều kiện tham gia thực tế.

Trong trường hợp Hội đồng gồm nhiều thành viên, việc lựa chọn còn có thể tính đến sự bổ trợ về kinh nghiệm và năng lực giữa các trọng tài viên. Đây không phải việc tìm người có cùng quan điểm, mà là cân nhắc những đóng góp chuyên môn cần thiết cho quá trình giải quyết tranh chấp.

Câu hỏi gợi mở: Trước khi lập danh sách ứng viên, doanh nghiệp đã xác định được những năng lực thực sự cần thiết để giải quyết vụ tranh chấp của mình hay chưa?

02. Doanh nghiệp và luật sư thực sự dựa vào đâu khi lựa chọn trọng tài viên?

Quyết định lựa chọn trọng tài viên phụ thuộc đáng kể vào chất lượng thông tin mà doanh nghiệp và luật sư có thể tiếp cận.

Hồ sơ giới thiệu thường cung cấp thông tin về học vấn, lĩnh vực chuyên môn, kinh nghiệm hành nghề và các vị trí đã đảm nhiệm. Những thông tin này giúp hình thành đánh giá ban đầu, nhưng chưa phản ánh đầy đủ cách một ứng viên tổ chức công việc, tiếp cận chứng cứ, điều hành thủ tục hoặc phối hợp với các thành viên khác của Hội đồng.

Trong thực tiễn, luật sư có thể tham khảo trải nghiệm nghề nghiệp, ý kiến đồng nghiệp hoặc những vụ việc từng biết đến. Các nguồn này bổ sung những điều khó tìm thấy trong hồ sơ công khai, nhưng cũng mang theo giới hạn.

Một nhận xét có thể xuất phát từ một vụ việc có hoàn cảnh rất riêng. Một trải nghiệm thuận lợi hoặc bất lợi có thể ảnh hưởng đến đánh giá. Sự quen thuộc với một số ứng viên có thể khiến phạm vi tìm kiếm bị thu hẹp mà người tư vấn không nhận ra.

Vì vậy, chất lượng của khuyến nghị không chỉ nằm ở số lượng thông tin được thu thập, mà còn ở khả năng phân biệt nguồn gốc, độ tin cậy và giới hạn của thông tin.

Doanh nghiệp cần được biết đâu là dữ kiện có thể kiểm chứng, đâu là nhận định dựa trên kinh nghiệm và đâu là vấn đề vẫn chưa có đủ cơ sở kết luận.

Câu hỏi gợi mở: Nếu phải giải thích vì sao một ứng viên được ưu tiên, doanh nghiệp và luật sư có thể chỉ ra những căn cứ cụ thể nào, và những điểm chưa chắc chắn còn lại là gì?

03. Lựa chọn chiến lược hay tìm kiếm một trọng tài viên "có lợi"?

Quyền tham gia lựa chọn trọng tài viên cho phép các bên cân nhắc người có chuyên môn, kinh nghiệm và năng lực phù hợp với tranh chấp. Trong phạm vi đó, lựa chọn có thể là một quyết định chiến lược.

Tuy nhiên, khái niệm chiến lược dễ bị hiểu sai nếu được đồng nhất với việc tìm kiếm một người có khả năng nghiêng về bên đã lựa chọn mình.

Trọng tài viên không phải người đại diện cho bên chỉ định. Việc được một bên lựa chọn không làm thay đổi nghĩa vụ độc lập và vô tư của họ. Quyền lựa chọn của các bên và trách nhiệm xét xử độc lập của trọng tài viên là hai yếu tố cần được tôn trọng đồng thời.

Một doanh nghiệp có thể mong muốn người được lựa chọn hiểu đúng đặc điểm giao dịch, nhận diện được những vấn đề chuyên môn quan trọng và có năng lực đánh giá đầy đủ chứng cứ. Nhưng doanh nghiệp không thể xem sự lựa chọn ấy như một bảo đảm rằng quan điểm hoặc yêu cầu của mình sẽ được chấp nhận.

Điểm phân biệt nằm ở mục tiêu của việc đánh giá ứng viên. Lựa chọn có trách nhiệm hướng đến chất lượng giải quyết tranh chấp; tìm kiếm sự thiên vị lại đi ngược yêu cầu nền tảng của trọng tài.

Nhận thức đúng giới hạn này cũng giúp doanh nghiệp đánh giá lại vai trò của luật sư tư vấn. Một khuyến nghị có chất lượng cần giải thích sự phù hợp của ứng viên với vụ việc, chứ không tạo kỳ vọng thiếu căn cứ về kết quả.

Câu hỏi gợi mở: Doanh nghiệp đang tìm một người có đủ năng lực để đánh giá tranh chấp công bằng, hay đang kỳ vọng một người sẽ ủng hộ quan điểm của mình?

04. Một lựa chọn có cơ sở cần những điều kiện nào từ hệ sinh thái trọng tài?

Chất lượng lựa chọn trọng tài viên không chỉ phụ thuộc vào năng lực của từng doanh nghiệp hoặc luật sư.

Khả năng tiếp cận thông tin về ứng viên, mức độ minh bạch của hồ sơ nghề nghiệp, chuẩn mực hành nghề và kinh nghiệm được chia sẻ trong cộng đồng đều ảnh hưởng đến cách các bên thực hiện quyền lựa chọn.

Khi thông tin không đầy đủ, người ra quyết định có xu hướng dựa nhiều hơn vào những cái tên quen thuộc hoặc mạng lưới quan hệ sẵn có. Điều này không nhất thiết dẫn đến lựa chọn không phù hợp, nhưng có thể hạn chế khả năng tiếp cận những ứng viên khác đáp ứng tốt yêu cầu vụ việc.

Một hệ sinh thái trọng tài phát triển cần tạo điều kiện để doanh nghiệp và luật sư hiểu rõ hơn về năng lực chuyên môn, kinh nghiệm và phạm vi hoạt động của các trọng tài viên, trong giới hạn phù hợp với yêu cầu bảo mật và chuẩn mực nghề nghiệp.

Các tổ chức trọng tài có vai trò trong việc cung cấp thông tin rõ ràng và tạo điều kiện tiếp cận nguồn ứng viên. Luật sư cần phát triển phương pháp đánh giá có căn cứ. Trọng tài viên cần duy trì chuẩn mực độc lập, vô tư và trách nhiệm nghề nghiệp.

Bản thân doanh nghiệp cũng cần tham gia thực chất, thay vì chuyển toàn bộ quyết định cho người tư vấn mà không hiểu những cơ sở được sử dụng.

Câu hỏi gợi mở: Những thông tin và điều kiện nào cần được cải thiện để quyền lựa chọn trọng tài viên có thể được thực hiện trên một nền tảng rộng hơn, minh bạch hơn và đáng tin cậy hơn?

II. BA GÓC NHÌN TỪ THỰC TIỄN HÀNH NGHỀ

LS. Phạm Việt Tuấn

Luật sư Thành viên, Indochine Counsel • Trọng tài viên VTA

Lựa chọn trọng tài viên cần có sự tham gia thực chất của doanh nghiệp

Từ góc nhìn của luật sư hành nghề, LS. Phạm Việt Tuấn đặt việc lựa chọn trọng tài viên trong mối liên hệ giữa yêu cầu vụ tranh chấp, vai trò tư vấn của luật sư và trách nhiệm quyết định của doanh nghiệp.

Khi một danh sách ứng viên được đề xuất, doanh nghiệp không nên chỉ xem xét danh tiếng hoặc những thông tin nổi bật trong hồ sơ. Điều quan trọng là hiểu vì sao ứng viên được cho là phù hợp với vụ việc, năng lực nào cần được ưu tiên và những giới hạn thực tế nào phải cân nhắc.

Bên cạnh chuyên môn, khả năng dành thời gian, kinh nghiệm xử lý tranh chấp và sự bổ trợ trong Hội đồng đều là những yếu tố có thể ảnh hưởng đến chất lượng lựa chọn.

Góc nhìn này nhấn mạnh rằng luật sư có trách nhiệm phân tích, so sánh và khuyến nghị, nhưng doanh nghiệp cần tham gia vào việc xác định yêu cầu và đánh giá phương án. Một quyết định chỉ thực sự có căn cứ khi người có thẩm quyền lựa chọn hiểu được những cân nhắc đứng sau khuyến nghị.

Đồng thời, tác giả phân biệt việc lựa chọn một trọng tài viên phù hợp với kỳ vọng người đó sẽ bảo vệ lợi ích riêng của bên chỉ định. Năng lực chuyên môn và tính độc lập phải được nhìn nhận cùng nhau.

Giá trị bổ sung: Insight này đưa quyền lựa chọn từ một thao tác tố tụng thành quá trình phối hợp giữa doanh nghiệp và luật sư, trong đó chất lượng quyết định phụ thuộc vào khả năng trao đổi và hiểu rõ các phương án.

LS. Hoàng Văn Tài

Luật sư Điều hành, Công ty Luật Sài Gòn • Trọng tài viên VTA

Lựa chọn trọng tài viên khi thông tin về ứng viên có giới hạn

LS. Hoàng Văn Tài tiếp cận một khó khăn thường gặp: luật sư phải đưa ra khuyến nghị trong khi thông tin về ứng viên không bao giờ hoàn toàn đầy đủ.

Hồ sơ nghề nghiệp có thể phản ánh trình độ và kinh nghiệm, nhưng khó cho biết chính xác khả năng quản lý thủ tục, tiếp cận chứng cứ hoặc điều kiện dành thời gian cho một vụ việc cụ thể. Nhận xét từ đồng nghiệp và kinh nghiệm cá nhân có thể hỗ trợ đánh giá, song cũng cần được xem xét trong bối cảnh hình thành.

Tác giả đề xuất bắt đầu từ yêu cầu của vụ tranh chấp trước khi đưa ra tên ứng viên. Cách tiếp cận này giúp hạn chế tình trạng tiêu chí lựa chọn bị điều chỉnh để phù hợp với một người vốn đã được ưu tiên.

Một khuyến nghị có trách nhiệm cần cho thấy điều gì đã được kiểm chứng, điều gì dựa trên trải nghiệm, điều gì đến từ nguồn tham khảo khác và những thông tin nào vẫn chưa thể xác định.

Sự thận trọng không có nghĩa trì hoãn quyết định cho đến khi có đầy đủ mọi dữ kiện. Nó đòi hỏi người tư vấn trình bày trung thực mức độ chắc chắn của những căn cứ đang sử dụng.

Giá trị bổ sung: Insight này làm rõ một điều kiện quan trọng của lựa chọn chiến lược: khả năng đưa ra phán đoán nghề nghiệp có căn cứ trong điều kiện thông tin không hoàn hảo.

TS. LS. Nguyễn Thị Thu Hiền

Luật sư Thành viên, Công ty Luật TNHH ASL • Trọng tài viên VTA

Trọng tài viên không đại diện cho bên đã lựa chọn mình

Nếu hai insight trước chủ yếu xem xét quá trình lựa chọn từ phía doanh nghiệp và luật sư, TS. LS. Nguyễn Thị Thu Hiền chuyển sự chú ý sang trách nhiệm của người được đề nghị làm trọng tài viên.

Theo góc nhìn của tác giả, trách nhiệm nghề nghiệp bắt đầu ngay từ thời điểm cân nhắc nhận chỉ định. Người được đề nghị cần xem xét sự phù hợp về chuyên môn, khả năng dành thời gian và những tình tiết có thể ảnh hưởng đến tính độc lập, khách quan, vô tư.

Việc đánh giá không dừng lại khi trọng tài viên nhận chỉ định. Trong quá trình tố tụng, những thay đổi về người tham gia hoặc các quan hệ liên quan có thể làm xuất hiện tình tiết cần được xem xét và công bố theo yêu cầu áp dụng.

Tính độc lập còn được thể hiện qua cách trọng tài viên lắng nghe các bên, xem xét chứng cứ và tham gia thảo luận, nghị án trong Hội đồng.

Đối với doanh nghiệp, đây là giới hạn cần được nhận thức rõ khi thực hiện quyền lựa chọn. Giá trị của một trọng tài viên phù hợp nằm ở năng lực hiểu vụ việc và đưa ra đánh giá độc lập, kể cả khi kết luận khác với mong đợi của bên đã lựa chọn mình.

Giá trị bổ sung: Insight này hoàn thiện mạch thảo luận bằng cách đặt trách nhiệm của người lựa chọn bên cạnh trách nhiệm nghề nghiệp của người được lựa chọn.

III. HAI COMMENTARY ĐỐI VỚI CÂU HỎI CHUNG

Phần dưới đây là tóm lược biên tập từ nội dung đã lưu của VTA, không phải trích dẫn nguyên văn.

LS. Võ Ngọc Thanh

Giám đốc Pháp lý, Công ty Cổ phần Thuận Hải • Trọng tài viên VTA

Bắt đầu từ yêu cầu thực tế của tranh chấp

Commentary của LS. Võ Ngọc Thanh đặt trọng tâm vào việc xác định những vấn đề có thể ảnh hưởng quyết định đến kết quả vụ tranh chấp.

Một vụ việc có thể đòi hỏi hiểu biết chuyên sâu về pháp luật, đặc điểm kỹ thuật hoặc thực tiễn giao dịch. Việc nhận diện đúng trọng tâm giúp doanh nghiệp đánh giá năng lực mà người được lựa chọn cần đóng góp vào công việc của Hội đồng Trọng tài.

Góc nhìn này nhắc lại một nguyên tắc xuyên suốt Topic 2: lựa chọn nên bắt đầu từ vụ việc, không bắt đầu từ một danh sách tên tuổi.

TS. Vũ Kim Hạnh Dung

Trưởng Bộ môn Luật thương mại quốc tế, Trường Đại học Kinh tế – Luật, ĐHQG TP.HCM • Trọng tài viên VTA

Xây dựng tiêu chí trước khi đánh giá ứng viên

Commentary của TS. Vũ Kim Hạnh Dung nhấn mạnh sự cần thiết của việc đánh giá ứng viên theo những tiêu chí rõ ràng.

Ngoài kinh nghiệm hành nghề, các yếu tố đáng cân nhắc còn bao gồm nền tảng chuyên môn, khả năng phân tích, tư duy độc lập và kỹ năng tổ chức tố tụng.

Xác định tiêu chí từ đầu giúp doanh nghiệp biết cần tìm kiếm những thông tin nào và tạo cơ sở để so sánh giữa các ứng viên.

Đặt cạnh nhau để tiếp tục đối thoại

Hai commentary bổ sung cho nhau ở hai thời điểm của quá trình lựa chọn: trước hết là nhận diện vụ tranh chấp cần gì, sau đó xác định những tiêu chí giúp đánh giá người có thể đáp ứng yêu cầu ấy.

Khi đặt cạnh bốn nhận định và ba insight, các ý kiến này góp phần hình thành một mạch tiếp cận thống nhất: hiểu vụ việc, xác định tiêu chí, đánh giá thông tin, nhận diện giới hạn và đưa ra quyết định có căn cứ.

Đây là kết nối của phần biên tập VTA, không phải kết luận chung được các tác giả cùng đưa ra.

IV. NHỮNG ĐIỀU RÚT RA VÀ CÂU HỎI CÒN MỞ

1. Quyền lựa chọn chỉ có giá trị thực chất khi đi cùng năng lực đánh giá

Việc có thể tham gia chỉ định trọng tài viên tạo cho các bên cơ hội tác động đến quá trình hình thành Hội đồng Trọng tài. Nhưng chất lượng của quyền ấy còn phụ thuộc vào khả năng xác định yêu cầu vụ việc, tiếp cận thông tin và cân nhắc các phương án.

Một quyết định được đưa ra đúng thủ tục chưa tự nó chứng minh rằng doanh nghiệp đã lựa chọn trên cơ sở đầy đủ.

2. Sự phù hợp quan trọng hơn danh tiếng đơn lẻ

Danh tiếng và kinh nghiệm là những chỉ dấu có giá trị, nhưng cần được đặt trong bối cảnh tranh chấp cụ thể.

Điểm xuất phát hữu ích là xác định vấn đề cần giải quyết, loại chứng cứ, yêu cầu chuyên môn và điều kiện tham gia của ứng viên. Những tiêu chí này giúp quá trình tìm kiếm không bị chi phối quá mức bởi sự quen thuộc hoặc mức độ nổi tiếng.

3. Chất lượng thông tin quyết định chất lượng khuyến nghị

Không phải mọi thông tin về ứng viên đều có cùng mức độ tin cậy.

Việc phân biệt dữ kiện đã kiểm chứng, kinh nghiệm trực tiếp, nhận xét từ nguồn khác và những điều chưa biết giúp luật sư đưa ra khuyến nghị minh bạch hơn. Đồng thời, doanh nghiệp có cơ sở để hiểu và tham gia vào quyết định cuối cùng.

4. Lựa chọn chiến lược phải tôn trọng tính độc lập và vô tư

Doanh nghiệp có thể lựa chọn người phù hợp với tính chất vụ việc, nhưng không thể kỳ vọng trọng tài viên sẽ đại diện hoặc thiên vị cho bên đã chỉ định mình.

Chính khả năng đánh giá độc lập mới là một phần quan trọng làm nên giá trị của người được lựa chọn và tính đáng tin cậy của cơ chế trọng tài.

5. Chất lượng lựa chọn là trách nhiệm được chia sẻ

Doanh nghiệp xác định yêu cầu và tham gia quyết định. Luật sư phân tích và đưa ra khuyến nghị. Trọng tài viên duy trì chuẩn mực nghề nghiệp. Tổ chức trọng tài và cộng đồng chuyên môn góp phần tạo điều kiện tiếp cận thông tin.

Không một chủ thể riêng lẻ nào có thể thay thế hoàn toàn vai trò của các chủ thể còn lại.

Những câu hỏi cần tiếp tục trao đổi

Làm thế nào để doanh nghiệp chưa có bộ phận pháp chế chuyên trách vẫn có thể đánh giá ứng viên có cơ sở? Thông tin công khai về trọng tài viên cần được phát triển đến mức nào mà vẫn bảo đảm bảo mật và chuẩn mực nghề nghiệp? Luật sư nên trình bày những điểm chưa chắc chắn

trong khuyến nghị ra sao? Và làm thế nào để các ứng viên ít được biết đến hơn nhưng có năng lực phù hợp có cơ hội được cân nhắc?

Topic Brief không khép lại những vấn đề này. Chúng là cơ sở để tiếp tục đối thoại về chất lượng thực hành trọng tài và những điều kiện cần thiết cho sự phát triển của hệ sinh thái.

V. MỘT KHUNG TRAO ĐỔI TRƯỚC KHI LỰA CHỌN TRỌNG TÀI VIÊN

Khung dưới đây được VTA biên tập từ mạch thảo luận. Có thể sử dụng trong cuộc trao đổi giữa doanh nghiệp và luật sư khi chuẩn bị lựa chọn trọng tài viên.

Đây là công cụ đặt câu hỏi, không phải hệ thống chấm điểm bắt buộc, hướng dẫn chỉ định theo một quy tắc tố tụng cụ thể hoặc tiêu chí xác nhận tính độc lập, vô tư của ứng viên.

Bước xem xét	Câu hỏi cần trả lời	Kết quả nên ghi nhận
1. Hiểu vụ tranh chấp	Những vấn đề pháp lý, thương mại hoặc kỹ thuật nào có vai trò trọng tâm?	Đặc điểm vụ việc và yêu cầu chuyên môn
2. Xác định tiêu chí	Người được lựa chọn cần có năng lực, kinh nghiệm và điều kiện tham gia như thế nào?	Các tiêu chí ưu tiên và lý do
3. Xem xét thông tin	Những gì đã biết về từng ứng viên? Nguồn thông tin có đáng tin cậy không?	Dữ kiện, nguồn tham khảo và giới hạn thông tin
4. Đánh giá điều kiện tham gia	Có vấn đề cần làm rõ về thời gian, khả năng đảm nhiệm hoặc tính độc lập, vô tư không?	Những điểm cần kiểm tra theo thủ tục phù hợp
5. So sánh phương án	Mỗi ứng viên đáp ứng tiêu chí ở mức nào? Những điểm chưa chắc chắn còn lại là gì?	Cơ sở so sánh và khuyến nghị
6. Đưa ra quyết định	Ai có thẩm quyền quyết định và có hiểu cơ sở lựa chọn không?	Quyết định, căn cứ và người phụ trách thực hiện

Thử với một tình huống giả định

Một doanh nghiệp đang tham gia tranh chấp hợp đồng cung cấp thiết bị công nghiệp. Hồ sơ có nhiều tài liệu kỹ thuật, bất đồng về chất lượng nghiệm thu và các vấn đề liên quan đến nghĩa vụ thanh toán.

Luật sư đề xuất hai ứng viên. Người thứ nhất có nhiều năm kinh nghiệm giải quyết tranh chấp thương mại. Người thứ hai có kinh nghiệm chuyên sâu hơn trong lĩnh vực kỹ thuật liên quan nhưng ít được doanh nghiệp biết đến.

Thay vì lập tức lựa chọn theo danh tiếng hoặc mức độ quen thuộc, doanh nghiệp có thể cùng luật sư làm rõ những câu hỏi:

- Những vấn đề nào trong tranh chấp đòi hỏi hiểu biết kỹ thuật chuyên sâu?
- Khả năng phân tích chứng cứ và kinh nghiệm tổ chức tố tụng của từng ứng viên được thể hiện qua thông tin nào?
- Có thể xác minh những yếu tố quan trọng nào trước khi quyết định?
- Những giới hạn về thông tin hoặc điều kiện tham gia nào cần được ghi nhận?
- Trong bối cảnh Hội đồng Trọng tài dự kiến, ứng viên cần bổ trợ những năng lực gì?

Mục tiêu không phải tìm ra một công thức lựa chọn áp dụng cho mọi tranh chấp. Giá trị của khung trao đổi nằm ở việc giúp doanh nghiệp và luật sư giải thích được vì sao một phương án được ưu tiên, những điều chưa chắc chắn đã được cân nhắc như thế nào và ai chịu trách nhiệm đối với quyết định cuối cùng.

VI. NGUỒN NỘI DUNG VÀ THÔNG TIN ẤN PHẨM

- Topic Brief 02 • Đối thoại Trọng tài • VTA
- Chủ đề: Lựa chọn trọng tài viên là một quyền tố tụng hay một trách nhiệm chiến lược?
- Biên soạn tổng hợp: Trung tâm Trọng tài Thương nhân Việt Nam
- Thời điểm phát hành dự kiến: 09 tháng 11 năm 2026
- Phiên bản: Bản thảo 1.0

Danh mục nguồn

[1] Chủ đề thảo luận: Lựa chọn trọng tài viên là một quyền tố tụng hay một trách nhiệm chiến lược?

https://vtac.vn/chu-de-thao-luan/lua-chon-trong-tai-vien-la-mot-quyen-to-tung-hay-mot-trach-nhiem-chien-luoc/

[2] Không phải người giỏi nhất, mà là người phù hợp nhất với vụ tranh chấp

https://vtac.vn/bai-viet-nhan-dinh/dieu-doanh-nghiep-can-truoc-ai-co-the-khong-phai-la-cong-nghe/

[3] Doanh nghiệp và luật sư thực sự dựa vào đâu khi lựa chọn trọng tài viên?

https://vtac.vn/bai-viet-nhan-dinh/doanh-nghiep-va-luat-su-thuc-su-dua-vao-dau-khi-lua-chon-trong-tai-vien/

[4] Lựa chọn chiến lược hay tìm kiếm một trọng tài viên "có lợi"?

https://vtac.vn/bai-viet-nhan-dinh/lua-chon-chien-luoc-hay-tim-kiem-mot-trong-tai-vien-co-loi/

[5] Một lựa chọn có cơ sở cần những điều kiện nào từ hệ sinh thái trọng tài?

https://vtac.vn/bai-viet-nhan-dinh/mot-lua-chon-co-co-so-can-nhung-dieu-kien-nao-tu-he-sinh-thai-trong-tai/

[6] LS. Phạm Việt Tuấn – Lựa chọn trọng tài viên là quyền tố tụng hay là một quyết định chiến lược?

https://vtac.vn/da-dang-goc-nhin/lua-chon-trong-tai-vien-la-quyen-to-tung-hay-la-mot-quyet-dinh-chien-luoc/

[7] LS. Hoàng Văn Tài – Lựa chọn trọng tài viên khi thông tin về ứng viên có giới hạn

https://vtac.vn/da-dang-goc-nhin/lua-chon-trong-tai-vien-khi-thong-tin-ve-ung-vien-co-gioi-han/

[8] TS. LS. Nguyễn Thị Thu Hiền – Trọng tài viên không đại diện cho bên đã lựa chọn mình

https://vtac.vn/da-dang-goc-nhin/trong-tai-vien-khong-dai-dien-cho-ben-da-lua-chon-minh/

[9] Commentary của LS. Võ Ngọc Thanh – Tại trang chủ đề thảo luận.

[10] Commentary của TS. Vũ Kim Hạnh Dung – Tại trang chủ đề thảo luận.

Ghi chú biên tập

- Ấn phẩm hệ thống hóa các nội dung thuộc cùng một chủ đề, không thay thế việc đọc đầy đủ từng bài viết.
- Các nhận định và insight được tóm lược theo nội dung tương ứng. Hai commentary được diễn giải từ tài liệu biên tập đã lưu; cần đối chiếu với nguyên văn trên website trước khi phát hành.
- Các phần tổng hợp và gợi ý thực hành là đóng góp biên tập của VTA, không được gán thành ý kiến riêng của tác giả insight hoặc người tham gia commentary.
- Việc vận dụng các nội dung vào một vụ tranh chấp cụ thể cần được xem xét theo thỏa thuận của các bên, quy tắc tố tụng và quy định pháp luật áp dụng.

Trung tâm Trọng tài Thương nhân Việt Nam
vtac.vn • info@vtac.vn